

zaaknummer 2015 W 1565

5 januari 2016

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats] ([land]),
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mevr. mr. A.W.E.S. van Duyneveldt-Franken,
advocaat te Leiden

tegen:

(wijlen) **[naam]**,
geboren op [datum],
overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie Minderbroeders Franciscanen
(o.f.m.)

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 10 juni 2015. Op 21 juli 2015 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van dr. [naam], gedelegeerde van de provinciaal van de Congregatie Minderbroeders Franciscanen. Op 12 november 2015 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. A.W.E.S. van Duyneveldt-Franken.

Namens de Congregatie is niemand verschenen. Dr. [naam], gedelegeerde van de provinciaal heeft laten weten dat hij akkoord gaat met een behandeling buiten zijn aanwezigheid.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager leerde aangeklaagde kennen in 1948 toen klager misdienaar was in de Parochiekerk [naam] aan de [straat] te [plaats]. Naar klager zich meent te herinneren woonde aangeklaagde (korte tijd) in de pastorie van deze kerk. In zijn hoedanigheid als geestelijk verzorger kwam aangeklaagde regelmatig bij het gezin van klager thuis; het aantal keren van dit huisbezoek kan klager zich niet meer precies herinneren maar dit was zeker vaker dan drie keer.

De vader van klager was in die tijd beroepsmilitair en daardoor vaak alleen maar de weekeinden thuis; in de periode 1948/1949 heeft hij twee jaar in voormalig Nederland Indië

gediend. Alhoewel zijn moeder van huis uit gereformeerd was, hebben klager en zijn twee jaar oudere zus een katholieke opvoeding gehad, bezochten ze katholieke lagere scholen en stimuleerde hun moeder hen om deel te nemen aan het katholieke verenigingsleven.

In zijn lagere-schooltijd bezocht klager het zgn. [gebouw] (ook aan de [straat]) waar diverse activiteiten plaatsvonden (onder meer padvinderij/gidsen ed.) en werden er onder toezicht van de geestelijken films vertoond. Ook aangeklaagde was daar regelmatig aanwezig. Het misbruik vond plaats zowel in de kerk als bij klager thuis. Aangeklaagde trok klager naar zich toe en zoende en betastte hem. De handtastelijkheden vonden plaats zowel over de kleding heen als ook daaronder.

In de kerk gebeurde dit na afloop van de mis in de Sacristie waar de misdienaars zich verkleedden. Aangeklaagde stuurde de andere misdienaar dan weg zodat hij alleen overbleef met klager.

Op dezelfde wijze werd klager betast en gezoend bij klager thuis, als aangeklaagde op huisbezoek kwam. Aangeklaagde dwong klager ook hem te betasten. Aangeklaagde heeft pogingen gedaan tot verkrachting en orale bevrediging, maar dit lukte hem niet omdat klager zich daartegen wist te verzetten.

In totaal heeft het betasten op en onder de kleding zeker 5-10 keer plaatsgevonden.

2.2. Klager heeft het destijds aan niemand durven vertellen en later ook niet. Zijn vrouw en kinderen weten er nog steeds niet van, hij schaamt zich teveel om het te vertellen. Klager vindt het moeilijk aan te geven wat de impact is geweest, maar heeft wel het gevoel dat het van invloed is geweest op zijn seksuele ontwikkeling in zijn pubertijd. Klager heeft het altijd heel moeilijk gevonden over seksuele onderwerpen te praten.

Klager is inmiddels 50 jaar gehuwd, heeft 3 kinderen en 7 kleinkinderen. Hij heeft nooit hulp gezocht voor de verwerking van de onaangename gebeurtenissen alhoewel deze nooit uit zijn herinnering zijn verdwenen.

2.3 Het doel van het indienen van deze klacht is voor klager in eerste instantie het aan het licht brengen van deze episode en daarmee ook anderen met soortgelijke en misschien nog ingrijpender ervaringen wellicht te kunnen helpen. Klager had graag, als aangeklaagde

nog in leven was geweest, hem zijn wandaden alsnog in herinnering willen brengen. Hij koestert wat dat betreft nog “wraakgevoelens”.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is niet meer in leven. Hij kan dan ook geen weerwoord geven. De gedelegeerde van de provinciaal heeft in zijn reactie gesteld dat onderhavig klaagschrift helaas niet de eerste klacht tegen aangeklaagde betreft. Hoewel er geen andere getuigenissen zijn over het misbruik waarover het in deze zaak gaat, zijn er reeds twee keer eerder klachten ingediend, die ook gegrond zijn verklaard.

Hij concludeert dat hij de aannemelijkheid van de klacht aanzienlijk vindt en hij biedt namens de Congregatie zijn excuses aan klager.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder

meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer zevenenzestig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

De Klachtencommissie acht aannemelijk geworden dat aangeklaagde klager onder en over zijn kleding heeft betast, waarbij aangeklaagde met zijn handen in de richting van de penis van klager ging, dat hij klager heeft gezoend en dat een en ander zo'n vijf tot tien keer heeft plaatsgevonden.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld.

Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door de eveneens tegen aangeklaagde ingediende en gegrond verklaarde klaagschriften met nummers 2012T801 en 2012T651.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 10 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden, kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.6. Over (het verzoek van klager om) financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Provinciaal Overste van de Congregatie Minderbroeders Franciscanen (o.f.m.) de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 5 januari 2016 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, drs. N.A.M. van Beelen en zr. J.G.M. Verwijs, O. Praem, leden, bijgestaan door mr. Y. Rikken, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen

twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.